

Ressourcetildeling på skoleområdet

Med vedtagelsen af budget 2016 besluttede Byrådet, at der skal udarbejdes et oplæg til en ny ressourcefordelingsmodel på området for folkeskoler, specialskoler og heltidsundervisning. Den nye fordelingsmodel skal gælde fra skoleåret 2016/2017. Oplægget er pt. til høring inden FI-udvalget genbehandler sagen og fremsender den til Økonomiudvalget og Byrådets godkendelse.

Aftaleteksten i forligskredsen har peget på, at det nye forslag bl.a. skal give mulighed for:

- *Bevarelse af 10 folkeskole lokationer.*
- *En enkel elevbaseret fordelingsmodel. Pengene-følger-barnet princip, det vil sige at skolerne har midlerne til såvel normalundervisning som specialundervisning tildelt i et beløb. Dermed har den enkelte skole selv ressourcer til at løse inklusionsopgaverne, og skal også betale (indtil et max. beløb), når skolen beslutter at sende en elev i specialskole. Undtaget herfra er skoler til multihandicappede.*
- *På alle folkeskolens 10 lokationer skal borgerne kunne forvente at eleverne på de klassetrin, der tilbydes lokalt kan modtage undervisning, der kvalificerer eleverne i forhold til lovgivningens hensigter på skoleområdet og de gældende politiske målsætninger i Syddjurs Kommune.*

Lad det være sagt med det samme. Det er yderst tilfredsstillende, at skolerne bevares. Det er derimod knapt så indlysende at løse et specifikt økonomisk problem omkring meget store udgifter til specialundervisning ved at fjerne ressourcer, omfordele resten i en skæv-vridningsmodel, der udelukkende og helt ensidigt begunstiger store enheder, og så stadigvæk hævde, at modellen tager hensyn til områder, hvor skolerne og deres vilkår er forskellige.

Kommet så langt kan man med rette indledningsvist spørge, hvad er der egentlig galt med den nuværende fordelingsmodel. Ingen steder i de 36 sider oplæg findes en analyse, som begrunder, at modellen bør erstattes af en ny. Blot fremgår det af materialet, at området for specialundervisning er løbet løbsk. Er der større behov her i kommunen eller visiteres for slapt? Ligner problemstillingen den for år tilbage samme situation på tandretningsområdet?

Faktisk har modellen under de nuværende kriterier - kan man læse - givet anledning til, at den helt almindelige normale folkeskole frasat specialområdet:

- **har leveret et samlet prøvegennemsnit i top – set i sammenligningen side 20.**
- **hører til i den billige udgiftsende – set i sammenligningen side 18**

Altså bedre end både landsgennemsnit, regionsgennemsnit og Gruppen af de fremhævede sammenlignelige kommuner: Silkeborg, Thisted, Varde, Hjørring, Sorø, Vejen, Vejle, Vesthimmerland og Holstebro samt Næstved.

Dertil viser den nysafholdte brugertilfredshedsundersøgelse 2015 et pænt resultat med klar vægt på, at de mindre skoler scorer højest. Med andre ord, der leveres et solidt, godt, tilfredsstillende og billigt produkt under de nuværende fordelingskriterier.

Hvad er det så lige, der får byrådsmedlemmer til at bede om en fordelingsmodel, der er elevbaseret og sikrer

Skole	Elevtal	Beløb Pr.elev		59.500
		Beregnet	Budget	Forskel
Hornslet	784	46.648.000	37.049.398	9.598.602
Kolind	395	23.502.500	23.743.481	-240.981
Marienhoff	371	22.074.500	21.164.114	910.386
Molsskolen	331	19.694.500	20.024.177	-329.677
Mørke	239	14.220.500	18.719.040	-4.498.540
Rosmus	294	17.493.000	19.151.705	-1.658.705
Rønede	575	34.212.500	30.171.684	4.040.816
Ebeltoft	630	37.485.000	35.803.504	1.681.496
Thorsager	153	9.103.500	11.035.262	-1.931.762
Ådalen	329	19.575.500	27.891.248	-8.315.748
	4.101	244.009.500	244.753.613	-744.113

klar økonomisk kobling mellem antallet af børn og økonomi, hvor pengene følger eleven, og som i sin reneste form skævvrider mulighederne, udlægger gift for samarbejde i ledergruppen, og minimerer arbejdsglæden hos personalet, når de samme medlemmer klandrer udligningsreformen, som efter deres mening tilgodeser de store kommuner på bekostning af de mindre.

Er det ikke netop forventningen om stordriftsfordele, der har fået byrådet til at vælge et storkøkken - oven i købet så stort, at det dækker forbruget i to kommuner? Hvorfor skal tildelinger på skoleområdet så ikke indrettes efter samme princip om stordriftsfordele. Modellen efterlader skolerne med vidt forskellige muligheder. Klassedannelsen udfordrer eksempelvis i højere grad den enkeltsporede frem for den 6 sporede skole. Den opmærksomme læser vil også i forslaget bemærke, at en årgang på 53 på en af de store skoler er udmøntet i 3 klasser i stedet for 2. Det tyder just ikke på store skolers ressource-knaphed, når sådan en luksuspædagogisk tilstand kan etableres.

Alene de kreative forsøg på at opstille modeller med såkaldte knæk viser, at den konsekvente elevtalsbaserede tildeling som forudsat i budgetbemærkningerne ikke er tilfredsstillende.

På snart sagt alle områder i dagligdagen er vi omgivet af betalingsmodeller, som baserer sig på et grundbeløb, der dækker basisudgifter og en driftsdel som afhænger af forbruget. Det gælder f.eks. både el, vand, fjernvarme, bredbånd mv. for slet ikke at nævne mobiltelefonien.

Og der er basisudgifter på alle skoler. F.eks. er udgifterne til servicemedarbejdere nogenlunde den samme, om skolen har 1-2 spor mere eller mindre - altså mere afhængig af spor end elevtal. En tildelingsmodel med grundbeløb vil derfor være mindre udfordrende for skolerne.

	Grundbeløb	2.000.000	Knækpkt	150	Beløb pr. elev	70000	46.000
Skole	Grundbeløb	Elevtal	<	>	Beregnet	Budget	Forskel
Hornslet	2.000.000	784	150	634	41.664.000	37.049.398	4.614.602
Kolind	2.000.000	395	150	245	23.770.000	23.743.481	26.519
Marienhoff	2.000.000	371	150	221	22.666.000	21.164.114	1.501.886
Molsskolen	2.000.000	331	150	181	20.826.000	20.024.177	801.823
Mørke	2.000.000	239	150	89	16.594.000	18.719.040	-2.125.040
Rosmus	2.000.000	294	150	144	19.124.000	19.151.705	-27.705
Rønede	2.000.000	575	150	425	32.050.000	30.171.684	1.878.316
Ebeltoft	2.000.000	630	150	480	34.580.000	35.803.504	-1.223.504
Thorsager	2.000.000	153	150	3	12.638.000	11.035.262	1.602.738
Ådalen	2.000.000	329	150	179	20.734.000	27.891.248	-7.157.248
	20.000.000	4.101	1.500	2.601	244.646.000	244.753.613	-107.613

Denne model indeholder mulighed for at tildele både et grundbeløb og et knækpunkt. Modellen lever ikke op til budgetforudsætningerne, men er dog elevtalsrelateret.

Imidlertid er det nok slet ikke selve modellen, der udfordrer allermost. Passende knæk og grundbeløb kan indlejres, så skævvridningen gøres større eller mindre. Derimod udfordres skolerne markant på to andre forhold.

Det første er aftaletekstens formulering: "Tildelingen skal understøtte en reduktion i den gennemsnitlige udgift pr. elev der har behov for særlig indsats". Med den formulering ønsker man, at de voldsomme udgifter til specialundervisning, som i virkeligheden er den eneste og væsentligste årsag til, at nøgletalssammenligningerne falder ud til ugunst for Syddjurs kommune, for en stor del i fremtiden skal betales af skolerne selv. Hermed styres visitationen i højere grad af skolens økonomi end af elevens behov. Dog medgivet, der er signifikant store udgifter på området. Det må jo bero på en årsag, som altså endnu ikke er belyst. Problemet er blot blevet skolens eget.

Det andet er, at det elevtalsrelaterede rammebeløb i fremtiden først skal fradrages løn til aftaleholder, servicepersonale, sekretær og rengøring samt udearealer. Beløb som i den nuværende model er tildelt som grundbeløb og vidt forskellige fra skole til skole. Her har en ren elevbaseret model omvendt proportional virkning, stik modsat den oprindelige tankegang i forslaget. En voksende andel af rammebeløbet går til denne konto med et faldende elevtal.

Endelig skal det nævnes, at lokationer signalerer strukturændringer på en uigennemsigtig måde. Forslaget som helhed omhandler på én gang både besparelser, nye tildelingsmodeller, samt mulige strukturændringer - uden at sætte fokus på, hvorfor der her i kommunen er et så markant større behov for specialundervisning end i andre kommuner.

Måske udmønter forslaget sig i noget, som kunne kaldes "for smed at rette bager".

Lad lysene fortsat brænde klart på skolerne og lad os sammen dele glæden over de gode prøveresultater, den fine bruger tilfredshed, som er tilvejebragt for en i landssammenhæng beskeden udgift.

Sidst - men ikke mindst – tillader vi os at hævde, *at det overhovedet ikke giver mening at støtte projekt Mols i Udvikling, hvis man samtidig slukker lys på skolen. Tingene hænger uløseligt sammen.*

Knebel, den 12. januar 2016

Jørgen Ørgård
Fmd. Borgerforeningen Mols - Distriktsrådet for Mols og Helgenæs